

GÜVENİRLİĞİ VE/VEYA GEÇERLİĞİ SINANMIŞ PSİKOLOJİK TESTLER

Necla ÖNER
Boğaziçi Üniversitesi

ÖZET

Ülkemiz sosyal bilimcilerinin kullanabileceği 179 psikolojik test hakkında ayrıntılı bilgiyi içeren bir başvuru kitabının Boğaziçi Üniversitesi matbaasındaki basımı 1994 sonunda tamamlanmıştır. Bu yazıda sunulan döküm ve değerlendirmeler anılan kitaptan kısa bir derlemedir. Buradaki 179 testin %48'i uyarlama, %31'i çeviri, %26.8'i de telifdir. Toplam test sayısının yarısında güvenilirlik ve geçerlik sınaması yapılmıştır. Her iki psikometrik niteliğin de sınanmış olduğu testlerin yüzdesi %39; değişik düzeylerde normları olan testlerin yüzdesi ise %36'dır. Güvenirlik-geçerlik-norm verilerinin verildiği testlerin yüzdesi 25 civarındadır. Yayınlanmış test elkitabı olanların oranı %10'dur. Hiç bir çeviri testin psikometrik nitelikleri sınanmamıştır. En sıklıkla kullanılan güvenilirlik ve geçerlik teknikleri test-tekrar test güvenilirliği (%63) ve yapı geçerliği (%71) dir. Testlerin yalnızca çeviri düzeyinde kalmış (Türk örneklemi üzerinde psikometrik niteliklerinin sınanmamış) olması, bunların kullanımını engellememiştir. Tersine en sık kullanılan testlerin (örneğin çeviri olan Rorschach testinin) araştırmalarda en sıklıkla kullanılan bir ölçek olduğu saptanmıştır. Genel görünüm, testlerin %70'inin istenilen / gerekli bilimsel gelişmişlik düzeyinde olmadığıdır. Bu nedenle uygulamacıların / araştırmacıların test seçiminde ve kullanımında çok titiz, dikkatli olmaları kaçınılmaz bir sorumluluktur. Bundan sonra yapılacak doğrulardan biri, çevirilerin ve/veya tam olarak geliştirilmesi tamamlanmamış testlerin gereken bilimsel düzeye çıkarılmasıdır.

Anahar sözcükler: Psikolojik testler, geçerlik, güvenilirlik

ABSTRACT

This review is based on the contents of a source book containing 179 psychological tests used in Turkey. It is published by the Boğaziçi University printing office and is released by December 1994. There are three kinds of tests: 48 %is adapted from English (mostly), French and German; 31 %is merely translated (therefore, their reliability, and validity are not tested on Turkish samples), and 26.8 %is developed by Turkish social scientists. Half of these 179 tests has data on either reliability or validity; and 36 %has some normative information. Tests that have both reliability and validity data constitute 39 %; those with reliability, validity norms constitute 25 %of these tests. Only 10 %has a test manual. The most common reliability and validity techniques used by Turkish social scientists are test-retest reliability (63 %) and construct validity (71 %). The most frequently used tests are those are more translations. Rorschach is one of such tests which has the highest frequency of usage by Turkish researchers. The overall picture is that 70 %of tests used in Turkey has no psychometric data on Turkish samples. Researchers / practitioners need to be extremely careful in choosing / using tests. Tests not fully developed need to be taken up by future researchers to be improved psychometrically.

Key words: Psychological tests, validity, reliability.

GİRİŞ

Saptamalarımıza göre ülkemiz sosyal bilimcilerinin kullandığı psikolojik testlerin bir çoğu tam anlamıyla bilimsel gelişmişlik düzeyine ulaşamamış ölçeklerdir. Testler

konusunda süreli yayın, kitap ve test elkitapları yeterli sayıda ve nitelikte olmadığından bunlar sosyal bilimciler ve araştırmacılar tarafından tam olarak da bilinmiyor. Konuyu su yüzüne çıkartmak ve testlerin gelişmişlik düzeyleriyle ilgili duyarlılık geliştirmek amacıyla bir kaynak kitap hazırlanmıştır. Boğaziçi Üniversitesi tarafından basılmış olan, Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testler: Bir

Başvuru Kaynağı (Öner, 1994 a) adlı kitap bu konuda ayrıntılı bilgi içermektedir. Bu kitap esas alınarak hazırlanan yazının amacı da testlere gereksinim duyan araştırmacı / uygulamacıları konu hakkında birkaç örnek dökümlerle bilgilendirmek ve aksayan yönlerle ilgili bir duyarlılık mesajı vermektir.

Testlerin Güvenirliği ve Geçerliği Niçin Önemlidir

Kaynak kitapta da görüleceği gibi varolan psikolojik testlerin çoğunda güvenilirlik, geçerlik ve norm verilerini bir arada bulmak güçtür. Bu bilgi ışığında ülkemiz sosyal bilim uygulamacıları ve araştırmacılarının test seçimi ve kullanımında son derece dikkatli ve titiz davranması gerekmektedir.

Psikometrik nitelikleri sınanmış olmasına karşın eğer bu testlerin güvenirliliği ve geçerliği düşük düzeyde ise kullanılması sakıncalıdır. Kaçınılmaz olan ölçme hatasını en aza indirebilmek için test güvenirliliğinin yüksek, istenilen davranışın doğru ölçüldüğünden emin olmak için de test geçerliğinin saptanmış olması gerekir. Bunlar sağlanmadığı zaman pratikte bireyler hakkında karar vermek (seçme, tanı, sağaltım, yönlendirme, v.s) ya da araştırma bulgularını geçerli kabul etmek, geriye dönülmesi olanaksız ve zararlı sonuçları yaratabilir. Psikometrik nitelikleri yetersiz ya da sınanmamış olan testlerin gelişi-

güzel kullanımı bir meslek özürüdür. Bu özürün önlenmesi bizim sorumluluğumuzdur.

Testlerin Psikometrik Niteliklerinin Dökümü

Bu yazıda betimsel düzeyde, tablolar halinde sunulan önbilgiler ya özet ya da örnekleme niteliğinde olup testlerle ilgili ayrıntılı dökümler kaynak kitaptan çıkartılabılır. Burada, ülkemizde varolan psikolojik testler ve niteliklerinin yalnızca bir panoramik görüntüsü verilmek istenmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi kitapta 179 psikolojik test yer almaktadır. Bunların 48 tanesi (%26.8) telif, 75 (%41.8)'i uyarılma ve 56 (%31.2)'i de çeviridir. Kullanımcılar için önemli olan bilgi, testlerin psikometrik niteliklerinin hangi düzeyde olduğudur. Bu nitelikler de yalnızca telif ve uyarılma testlerle saptanabilmektedir.

Üç kategoride özetlenen testlerden özel yetenek sınıfına giren mesleki ve psikomotor-klinik testlerinin %98'i çeviri; eğitim testlerinin %70'i telif; kişilik sınıfına giren kişilik envanterlerinin %50'si ve genel zeka sınıfını oluşturan testlerin de %62'si uyarılma testleridir.

Yine Tablo 1'de görüldüğü gibi kaynak kitapta yer alan testlerin 90 tanesinde (%50.3) güvenilirlik; 92 tanesinde (%51.4) geçerlik sınaması yapılmış; 65 tanesinde (%36.3) ufak çapta da olsa normatif verilere rastlanmaktadır. Güvenirlilik ve geçerlik sınamalarının her ikisinin birden ger-

Tablo 1
Telif (Özgün Yapım), uyarılma ve çeviri testlerin sınıflandırılması, sıklık dağılımı ve psikometrik nitelikleri

TESTLERİN										
Sınıflandırılması	N	Telif	Uyarılma	Çeviri	Psikometrik Nitelikleri					
					Güvenirlilik	Geçerlik	Normlar	İG-G	G-G-N	Elkitabı
Genel Zeka	26	1	16	9	6	16	15	10	9	6
Özel Yetenek	48	14	8	26	16	11	7	11	9	0
Kişilik	105	33	51	21	68	65	43	49	27	12
Toplam	179	48	75	56	90	92	65	70	45	18
%		26.8	41.8	31.2	50.3	51.4	36.3	39.1	25	10.2

çekleştirildiği 70 adet (%39.1) test; güvenilirlik-geçerlik ve normatif verilerin üçünün birden gerçekleştirildiği 45 adet (%25) test bulunmaktadır. Toplam 179 testten yalnızca 18 tanesinin (%10.2) yayınlanmış elkitabı vardır. Bu çok genel ve yüzeysel dökümden anlaşılabilir şudur: Ülkemizde kullanılan testlerin yarısı ile üçte birinin değişik düzeylerde psikometrik niteliklerinin sınanmış; onda birinin de yayınlanmış bir elkitabına sahip olmasıdır. Testlerle ilgili ideal düzeye ulaşmamıza (herbir testin standardizasyonunun tamamlanması ve elkitabıyla birlikte yayınlanması için) daha ne kadar mesafe almamız gerektiğini bu veriler ortaya çıkartmaktadır.

Testlerin sınanmış olan psikometrik nitelikleri ayrıntılı bir şekilde Ek Tablo'da (Öner, 1994b) sunulmuştur. Buradan her testin gelişim düzeyi hakkında bilgi edinilebilir. Tablodaki 56 testin sınanmasında en sıklıkla kullanılmış olan güvenilirlik tekniğinin test-tekrar test (%63) ve Kuder Richardson (%53.4); geçerlik için de yapı (%71) ve ölçüt bağımlı (%50) teknikler olduğu anlaşılır.¹ Bu tür çalışmalarda örnekleme oluşturan denek sayısı (N); kullanılan güvenilirlik/geçerlik tekniklerinin türü ve sayısı; elde edilen katsayıların yüksekliği ve istatistiksel anlamlılığı v.b. o testin bilimsellik düzeyi hakkında fikir verir. Araştırmacı ve uygulamacılar kaynak kitaptan ve test el kitaplarından yararlanırken bu verileri dikkatle ve eleştirel bir yaklaşımla inceleyerek seçimlerini yapabilmelidir.

Bir testin telif mi, uyarlama mı, çeviri mi olduğu önemlidir. Telif ve uyarlama testlerde psikometrik nitelikler sınırlı da olsa ele alınmıştır; çevirilerde bu çalışmalar yapılmamıştır. Bu nedenle çeviriler kullanıma ve sonuç çıkarılmaya hiçbir şekilde hazır sayılmaz.

Şimdi kısaca çeviri testlerle ilgili ilginç bir saptamayı dikkatinize sunmak istiyorum. Bu yazının verilerinin alındığı kaynak kitapta görülen şudur ki araştırmalarda en sık kullanılmış olan Rorschach Mürekkep Lekesi Testi yalnızca çeviri düzeyindedir. Tablo 2'de görüldüğü şekilde en sıklıkla kullanılan ilk on testin dört tanesi çeviridir. Bunların üçü kişilik, biri de psikomotor testidir. Aynı listedeki altı test uyarlamadır. Hiçbir telif test bu listede yer almamaktadır.

(1) Bu derginin iki makalesinde "Güvenirlik" ve "Geçerlik" konuları E. Erkin ve A. Baykal tarafından ayrıntılı bir şekilde ele alınarak en son modeller sunulduğundan; ve bu yazının Ek Tablo'sunda klasik ölçme kuramı tekniklerine ampirik düzeyde yer verildiğinden, metnin içinde bunlar teker teker incelenmemiştir. Bunu yapmak, eldeki yazının amacını aşar. Ancak klasik ölçme kuramı çerçevesindeki güvenilirlik ve geçerlik teknikleri ayrıntılı olarak kaynak kitapta (Öner, 1994 a) verilmiştir.

Tablo 2
Araştırmalarda en sıklıkla kullanılan on testin sıralanması

Sırası	Testin Adı	Telif/ Uyarlama/ Çeviri	Sıklığı
1	Rorschach Mürekkep Lekesi Testi	Ç	90
2	Cattell Zeka Testi	U	48
3	Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri	U	32
4	Durumluk Sürekli Kaygı Envanteri	U	31
5	Cornell Index	Ç	30
6	Benton Görsel Bellek Testi	Ç	29
7	Bender-Gestalt Görsel Motor Algılama Testi	U	23
8	Portheus Labirentleri Testi	U	23
9	Louisa Duss Psikoanalitik Hikayeleri Testi	Ç	20
10	Beck Depresyon Envanteri	U	18

Bir diğer incelemede, araştırmacılar tarafından kullanılan testlerin sıklık genişliği (ranjı) ve ortalaması saptanmıştır (Tablo 3). Burada da çevirilerin başı çektiği görülmüştür. Buna karşılık telif testlerin diğer araştırmacılar tarafından çok az kullanıldığı; sıklık ve ortalama puanlarından anlaşılmaktadır. Bir başka saptama da 48 telif testin %75'inin yalnızca geliştiren yapımcı tarafından bir tek araştırmacı; iki testin dört, üç testin de iki araştırmacı tarafından kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 3
Araştırmalarda kullanılan telif, uyarlama ve çeviri testlerin kullanım sıklığının genişliği (ranjı) ve ortalaması

Test	Kullanım Sıklığının	
	Genişliği	Ortalaması
Telif	1 - 4	.475
Uyarlama	1 - 48	4.68
Çeviri	1 - 90	6.03

Ne zeka ne de kişilik ölçümü ve değerlendirmesi başka kültürde geliştirilmiş olan testler ve normlarıyla geçerli olarak yapılamaz. Bu itibarla çevirilerin araştırmalarda, hele hele pratik uygulamalarda geçerliymiş gibi kullanılması oldukça sakıncalıdır.

Çeviri testlerin sık kullanılmasına karşın telif testlerin çok seyrek kullanılması çarpıcı ve ilginçtir. Verdiği mesaj bizler için önemli sayılır. Bunun nedenleri çeşitlidir. Yabancı kaynaklı testlerin daha sık kullanılması literatürde / yayınlarda yaygın bir şekilde yer almasına ve dolayısıyla daha çok duyulmuş olmasına bağlanabilir.

Bir başka neden, yabancı testlere daha çok güven (!) duyulması mıdır? Buna karşın, kültürümüz ve özkaynaklarımız esas alınarak geliştirilen özgün, telif testlerin henüz literatüre yaygın bir şekilde geçmemiş, yayınlanmamış ve dolayısıyla duyulmamış olması; ya da üzerinde yeterince araştırma yapılmamış olması, teste olan güveni sağlamamış olabilir. Tabii başka nedenler de düşünülebilir.

Testlerin Değerlendirilmesi ve Seçimi

Bir test değerlendirilirken ve seçilirken bilimsel, psikometrik nitelikler düzeyinin yanısıra, kullanım amacına uygunluğu, teste ulaşma ve uygulama-puanlamayorumlama kolaylığı, yönergesinin talep ettiği uygulamacı niteliklerinin varlığı, maliyeti, vb. dikkate alınması gerekir. Bir test ancak araştırma/uygulama planı düzenlendikten sonra isabetli şekilde seçilebilir. Hangi test(ler)in en uygun ve kullanışlı olacağına karar vermek araştırma deseni ortaya çıktıktan sonra olanaklıdır. Kimilerinin bazen yaptığı gibi, bilinçsiz olarak seçilen ya da beğenilen bir test için araştırma düzenlenmez. Test için araştırma değil, araştırma için test seçilir.

Bilimsel, sistematik bir planla belirlenen amaçlara yönelik araştırma desenlerinde, iyi seçilerek kullanılan testler bilime ve insan yaşamına olduğu kadar testlerin geliştirilmesine / iyileştirilmesine (ve ölçmedeki hata payının azaltılmasına) da hizmet edecektir.

Sonuç ve Öneriler

Verilen tablolardan çıkan genel görünüm, ülkemizde kullanılan testlerin sıklık sırasına göre %42'sinin uyarla-

ma, %31'inin çeviri ve %26.8'inin de telif (özgün yapım) olduğu yönündedir. **Genel zeka ve kişilik** kategorilerindeki uyarlama testler, toplam sayının %37'siyle birinci sırada; **özel yetenek ve kişilik** kategorilerindeki telif ve çeviri testler de, herbiri toplam sayının %26'sını oluşturarak, ikinci sırada yer almaktadır.

Bir başka açıdan bakıldığında, yukarıda belirtilen kategorilerdeki testlerin gelişmişlik düzeyi şu şekildedir: Zeka testlerinin %35'i ile özel yetenek testlerinin %54'ü çeviri; kişilik testlerinin de %80'ini telif ve uyarlamadır.

Bu kategorilerin alt sınıflandırmalarında dikkat çeken durum da şöyledir: Mesleki ve psikomotor-klinik testleri %98, projektif testler %80 düzeyinde çeviri; eğitim testleri %69 ve kişilik envanterleri de %31 düzeyinde telif olup yine kişilik envanterleri %50 oranında uyarlamadır.

Varolan bu testlerin diğer araştırmacılar tarafından ne sıklıkla kullanıldığı incelendiğinde çevirilerin, telif testlerden kıyaslanmayacak ölçüde daha sık kullanılmış olduğu; teliflerin genelde yalnızca geliştiren araştırmacılar tarafından bir kez kullanıldığı görülür. Burada iki yanlıştan söz edebiliriz. Birincisi, araştırmalarda sıklıkla kullanılan çeviri testlerden elde edilen sonuçların geçerli/güvenilir olarak varsayılmasıdır. Oysa saptamalarımız göstermiştir ki pek çok telif ve uyarlama testlerin bile istenilen düzeyde güvenilirlik, geçerlik ve normatizasyonu (standardizasyonu) tamamlanmış değildir. Kaldı ki çeviri testler üzerinde hiçbir psikometrik sınağa yapılmamıştır. Bu itibarla çevirilerin kullanımı tehlike arzeder. İkincisi, emek verilerek geliştirilen özgün, telif testler başka araştırmacıların kullanımına sunulmamaktadır. Belki bu gerekli olan iletişim sürecinin çalıştırılmamasından kaynaklanmaktadır.

Varolan test çalışmalarının yeni araştırmalara bir temel oluşturması; bu testlerin revizyondan geçirilerek iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, bilimin **birikik** (kümülatif) ve **kamuya açık** (public) olma niteliklerini gerçekleştirebilecektir. Böyle yapılmadığında bilgi, deneyim, birikim, zaman, emek, para v.b kaybının yanı sıra bilime katkıda bulunmak olanaksızlaşır. Yukarıdaki saptamalar ışığında bundan sonra yapılabilecekler kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Dört başlıkta özetleyebileceğimiz bilimsel tutum ve araştırma etkinlikleri şunlar olabilir:

(1) Çok sayıda varolan çeviri testlerin (ki bunlar toplam test sayısının %31'ini oluşturur), olduğu gibi değil, psikometrik nitelikleri sınırlanarak, standardizasyonları yapılsa, bilimin **birikik** olma amacına hizmet edilmiş olacaktır. Aynı zamanda önceki araştırmacıların emek, zaman ve mali yatırımları boşa gitmeyeceği gibi onların bilgi ve deneyimlerinden öğrenilecek çok şey çıkabilecektir.

(2) Uyarılma çalışmaları kültürlerarası karşılaştırmalarda önemlidir. Ya bu amaçla ya da klasikleşmiş testlerin kazanımı amacıyla uyarlamalar yapılabilir. Daha fazlasına gerek duyulmayacağı açıktır.

(3) Kültürümüze uygun, özgün, telif testlerin geliştirilmesine hız verilebilir. Bu güne değin yapılmış olan uyarlamalarla araştırmacılarımız deneyim ve altyapı hecerlerini kazanmış durumdadır. Bu deneyimlerden yola çıkarak bilimsel düzeyi yüksek, psikometrik nitelikleri sağ-

lam standardize testler geliştirmek, test elkitabları ile diğer bilgi kaynakları hazırlamak, en isabetli yaklaşımdır. Bu tür çalışmaların yaygınlaşması ve yayınlanarak sosyal bilimcilere / araştırmacılara sunulması bilimsel gelişimin doğal gereğidir.

(4) Araştırmacıların / uygulamacıların test seçiminde bilinçli ve bilimsel tutum içinde olmaları; amaçlarına en uygun olan test(ler)i kılı kırk yarararak değerlendirdikten sonra karar vermeleri, bilime olduğu kadar bireylere duyulan sorumluluk ve saygıyı da kanıtlayacaktır.

KAYNAKLAR

Öner, N. (1994 a) *Türkiye'de kullanılan psikolojik testler: Bir başvuru kaynağı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbaası.

Öner, N. (1994 b) *Türkiye için standartlaştırılan ve geliştirilen test ve ölççekler*. *Türk - Alman Psikiyatri Kongresi: Göç ve kültür dönüşümünün psikolojisi ve patolojisi*. 16-22 Nisan, Antalya.

Türk Psikoloji Dergisi'ne
1995 yılı için abonelik ücreti
300.000 TL'dir.
Abonelik ücreti
105222 no'lu
Posta Çeki Hesabına yatırılabilir.

Ek Tablo
Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testlerden Bazılarının
Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testlerden Bazılarının Psikometrik Nitelikleri ve Başvurulabilecek Kaynak Kişiler

TESTİN ADI	GÜVENİRLİĞİ						GEÇERLİĞİ		KAYNAK
	Test-tekrar Test	Paralel Form	İki Yarımlar	Kuder Richardson 20	Madde Toplam PUAN	Standard Hata	Yapı	Ölçü Bağımlı	
BİREYSEL ZEKA TESTLERİ									
Peabody Resim Kelime Testi							x		N= 1440
Porteus Labirentleri Testi								50'nin Altı	N= 1300
Weschler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği -R (WISC-R)			.96 ile .98			1.07 ile 4.48	.51 ile .86	x; N=124	N= 1638
Weschler Yetişkinler İçin Zeka Ölçeği (WAIS)			.11 ile .62 N=57						.31 ile .25 .N= 57
GRUP ZEKA TESTLERİ									
Otlis Beta Zihin Yeteneği Testi -DM Takımı				(KR 21) .76 ile .90		4.40 ile 6.16		.39 ile .54	N= 21365
Otlis Beta Zihin Yeteneği Testi				(KR 21) .89			.03 ile .27 N= 446		N= 468
Temel Zihin Yetenekleri Testi			.36 ile .78	.67 ile .81				.28 ile .56	N= 628
GELİŞİM ÖLÇEKLERİ								x	N= 1176
Denver Gelişimsel-Tarama Testi	% 89, N=7 (Puan eşitlik yüzdesi)								N= 150
Psiko-sosyal Gelişim Testi				.51 ile .95 N= 468		x	.29 ile .58 N= 150		N= 150
FARKLI YETENEK TESTLERİ							.16 ile .67 N= 464		N= 429
Çeşitli Yetenek Testleri Batareyası							.10 ile .1 N= 446		N= 446
Genel Yetenek Testi	.88, N= 36						.49 ile .52 N= 97,245		N= 539

TESTİN ADI	GÜVENİRLİĞİ							GEÇERLİĞİ			KAYNAK
	Test-tekrar Test	Paralel Form	İki Yarı	Kuder Richardson 20	Madde Toplam PUAN	Standard Hata	Yapı	Ölçüt Bağımlı	Normlar		
EĞİTİM TESTLERİ											
Çalışma Alışkanlıkları Envanteri	.82 N=38										Uluğ, F.
Matematik Tutumu Ölçeği				.78 İla .76			N=150		N=380	Erol, E. Boğazici Üniv. Eğitim Fak.	
Metropolitian Olgunluk Testi				.86 İla .97			.12 İla .94	x	N=140	Oklay, A. Marmara Üniv. Eğitim Yüksek Okulu	
Okul Öncesi Hedeflerine Dönük İzleyici Değerlendirme Aracı (OHDDA)		x(3)	.99(4)		.44 İla .72		x		N=65	Yıldırım, G. Boğazici Üniv. Eğitim. Bil. Bölümü.	
PSİKOMOTOR-ALGI-BİLİŞSEL FONKSİYON BOZUKLUKLARI VE ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ TESTLERİ											
Bender-Gestalt Motor Algılama Testi	.73 İla .81						.26 İla .64		N=109 129 361	Yalın, A. Sömer, D. Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü	
Gizlenmiş Şekiller Grup Test	.76, N=92			.74, N=283	.49 İla .70		.46 İla .01		N=193, 283	Okman, G.; Cebeciler, F. Boğazici Üniv. Psikoloji Böl.	
KİŞİLİK TEST VE ENVANTERLERİ											
Aile Değerlendirme Ölçeği	.62 İla .90 N=51			.42 İla .86 N=67			x N=50	.66 N=25		Bulut, I. Hacettepe Ü. Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu	
Aile Ortamı Ölçeği	.80, N=20			.74 İla .84 N=535	.19 İla .65 N=535		x	.74, N=20		Usluer, S.; Öner, N. Boğazici Üniv. Eğitim Böl.	
Atılganlı Envanteri			.72, N=20							Topukçu, H.	
Bardwell-Statsema Cinsiyet Rollerine İlişkin Algılama Ölçeği -Hayalel Formu	.65, N=35						x N=180			Akarsu, F. Conchran, S. W. ODTÜ-Eğitim Bölümü	
Beck Depresyon Ölçeği	.65		.78 İla .61				.52 İla .33			Teğin B. Hacettepe Üniv. Psikoloji B.	
Beck Umutsuzluk Ölçeği				.86	.07 İla .76			.65	N=107	Seber, G. Anadolu Üniv. Psikiyatri Böl.	
Benlik Kimliği Statüleri Objektif Ölçüm Skalası. Geliştirilmiş Form	.39 İla .77 N=38		.67 İla .88 N=60	.46 İla .86 N=160					N=364	Eryüksel, G.	

TESTİN ADI	GÜVENİRLİĞİ					GEÇERLİĞİ			Kaynak	
	Test-tekrar Test	Paralel Form	İki Yarımlar	Kuder Richardson 20	Madde Toplam PUAN	Standard Hata	Yapı	Ölçüt Bağımlı		Normlar
Benlik Tasarımı Envanteri	.93 .89, N= 38						.51, N= 48		N= 208	Baymur, F. Hacettepe Üniv. Eğitim Böl.
Cinsiyet Rolü Değerlendirme Envanteri	.75 ila .89 N= 208						.21 ila .59 N= 60	.39 ila .47 N= 33		Kavuncu, A.N.
Çocukların Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği	.89 ila .97, N= 20						.54 ila .79			Akçakın, M. Ankara Üniv. Çocuk Psikiyat.
Çocuklar İçin Benetim Odağı Ölçeği	.63 ila .65 N= 101						x N= 540			Korkut, F.
Çok Yönlü Depresyon Envanteri	.50 ila .90 N= 25			.70 ila .97 N= 25			x N= 114	.58 ila .77 N= 57		Aydın, G. ve Demir A. ODTÜ Eğitim Böl.
Davranış Derecelendirme Ölçeği	.81 ila .91 N= 40			.55, N= 90			x N= 90	.65 ila .73		Özgülven, İ.E. Hacettepe Ü. Eğitim Bil. Böl.
Depresyonda Bilişsel Tepkiler Ölçeği	.76 ila .86 (Süreklil) .26 ila .68 (Durumluk)		.81 N= 90	.83 ila .96	.34 ila .85		.62	.52 ila .83 N= 90		Teglin, B. Hacettepe Üniv. Psikoloji Böl.
Durumluluk/Süreklilik Kaygı Envanteri								x		Öner, N. ve LeCompte, A. Boğaziçi Ü. A. Eğitim Bil. Böl.
Durumluluk/Süreklilik Ölçeği				.62 ila .79			x	x		Özer, K. Boğaziçi Üniv. Psikoloji Böl.
KİŞİLİK TEST VE ENVANTERLERİ										
Hacettepe Kişilik Envanteri	82 ila .93, N= 62									Özgülven, İ.E. Hacettepe Üniv. Eğitim Bölümü
Kendini Değerlendirme Envanteri	58 ila .87, N= 86			.58 ila .92, N= 1902						Kuzgun, Y. Ankara Üniv. Eğitim Bil. Fak.
Matematik Kaygısı Ölçeği				.91 N= 145	.21 ila .66					Erol, E. Boğaziçi Üniv. Fen Eğitimi Bölümü
Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri	.51 ila .89 N= 20						x	.45, N= 150		Savaşır, İ. Hacettepe Üniv. Psikiyatı Böl.

TESTİN ADI	GÜVENİRLİĞİ					GEÇERLİĞİ			Kaynak	
	Test-tekrar Test	Paralel Form	İki Yarımlar	Kuder Richardson 20	Madde Toplam PUAN	Standard Hata	Yapı	Öçüt Bağımlı		Normlar
Minnesota Danışma Envanteri			.70 İla .88 N= 200	.68 İla .88 N= 200			x	x N= 120	N= 122	Akdağ, F. Özdemir, N. Boğazıcı Ünv. Bilimleri Böl. Robert, K. Rehber Serv.
Öz-Bakım Gücü Skalası				.92, N= 116	.20 İla .70		x		N= 47	Özkan, N. ve Tuncel, N. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu
Piers-Harris Çocuklar İçin Öz-kavramı Ölçeği	.72 İla .98			.87 .50	.09 İla 5.13	1.55 İla -47	.50 İla N= 1388			Öner, N. ve Çataklı, M. Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Rathus Anılganlık Envanteri	.92 N= 37		.77 N= 36					.70, N= 26 .40 İla .59 N=95		Volkan-Acar, N. Hacettepe Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Ruhsal Belirtiler Arama Listesi - SCL - 90 R	.73 İla .82 N= 122			.73 İla .89	.43 İla .62	3.49 İla 4.63	.31 İla .60	.30 İla .70 N=315 -.40, -.18 N= 236	N= 5027	Kılıç, M. Hacettepe Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Sınav Kaygısı Envanteri	.70 İla 30								N= 625	Öner, N. ve Albayrak Kaymak, D. Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Sınıf Ortamı Ölçeği	.29 İla .95 N= 60, 104			.59 İla .82	.23 İla .74					Tüter, N. ve Erkman, F., Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Tel Aviv Denetim Odağı Ölçeği	.46 İla .69			.50 İla .71			.06 İla .59	-.04 İla .50 N= 210	N= 765	Kurt, C. Ege Ünv. Psikoloji Böl.
Yetişkin Genç İlişkilerinde Duygusal Ezim Envanteri	.70 İla .85 N= 126				.18 İla .74		x N= 337		N= 337	Alanlar, M. ve Erkn Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Yüz İfadelerini Teşhis Tesli	.93 N= 90		.90 N= 98				.96 N= 30	.91 N= 38		Dökmen, Ü. Ankara Ünv. Eğitim Bil. Fak.
PROJEKTİF TESTLER									N= 529	Akkoyun, F. Ankara Ünv. Eğitim Bil. Fak.
Rotter Cümle Tamamlama Tesli Üniversite Formu			.75 N= 150					.61, N=71 .62, N=90 21, N= 60		
İLGİ VE TUTUM TESTLERİ				.90, N=229	.16 İla .59		x		N= 368	Anjel, M. ve Erkman, F. Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.
Aile Çocuk İlişkileri Ölçeği, Anne Formu	.46, N= 229									
Aile Kabul ve Reddime Ölçeği, Çocuk Formu	.70			.95	.34 İla .67		x		N= 344	Erdem, T. Boğazıcı Ünv. Eğitim Bil. Böl.

TESTİN ADI	GÜVENİRLİĞİ						GEÇERLİĞİ		
	Test-tekrar Test	Paralel Form	İki Yarım	Kuder Richardson 20	Madde Toplam PUAN	Standard Hata	Yapı	Ölçüt Bağımlı	Normlar
PROJEKTİF TESTLER (devam)									
Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği (PARI)	.58 İla .88 N= 34			.64, N= 179			x		N= 450
Edwards Kişisel Tercih Envanteri	.70 İla .88 N= 91			.62 İla .87 N= 92			.70 N= 91		N= 1493
İLGİ VE TUTUM TESTLERİ									
Kuder İlgil Alanları Tercih Envanteri, Mesleki Form CH			.66 İla .91 N= 654 .47 İla .81 N= 1140	.51 İla .81 N= 783			x N= 452		N= 783
Kuder Tercih Envanteri Kişisel Form A	.56 İla .76 N= 127			.31 İla .73 N= 271			x		
Mesleki Doyum Envanteri	.91, N= 52						x N= 861		
Yeme Tutumu Testi	.65, N= 44			70, N= 44			x	.16 İla .32	

KAYNAK

Le Compte G, Le Compte, A. Öze ve Küçük Ş. Boğazıcı Üniv. Eğitim Böl. ve Marmara U. İşletme Bölümü

Kuzgun, Y. Ankara Üniv. Eğitim Bil. Fak.

Özoğlu, S.Ç. Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fakültesi

Koç, N. Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fak.

Kuzgun, Y. Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fakültesi

Savaşır, I. Erol, N ve Doğan, O. Hacettepe Üniv. Psikiyatri Böl. Ankara Üniv. Psikiyatri Böl.